

ΚΡΕΑΣ/ΖΩΟ

Μια “ψύχραιμη” συνεισφορά επάνω στην κουβέντα σχετικά με την (μη) κρεατοφαγία στο εσωτερικό του Α/Α Κινήματος

Θεσσαλονίκη
Φλεβάρης/Μάρτης 2020

Ortus είναι μια υπογραφή που χρησιμοποιείται για την παραγωγή και διακίνηση αναρχικού πολιτικού λόγου και θεωρίας από τα τέλη του 2019, προερχόμενη από Θεσσαλονίκη μεριά. Στόχος είναι, όπως άλλωστε αναφέρεται κάτω από το όνομα, η ενδυνάμωση της ταξικής μας συνείδησης, σε συνδυασμό πάντα με τα αναρχικά προτάγματα, τα δυο βασικά στοιχεία που μπορούν να μας φέρουν ένα βήμα πιο κοντά στην επαναστατική προοπτική.

Γιατί αυτή η μπροσούρα;.....	3
Ελάχιστα λόγια γύρω από την βάση της κουβέντας: Έχουμε το δικαίωμα της “κατανάλωσης” και εκμετάλλευσης των ζώων;.....	5
Η Βιομηχανία του Κρέατος και των Γαλακτοκομικών και το “Κρέας” αποκομμένο από το “Ζώο”.....	5
Ελάχιστα σε σχέση με την συνθήκη του εγκλεισμού των ζώων και της εκμετάλλευσής τους πέραν της βιομηχανίας.....	9
“Ο άνθρωπος είναι από την φύση του παμφάγο ζώο- ο πρωτόγονος άνθρωπος ήταν κυνηγός”.....	11
“Είναι στην παράδοσή μας να τρώμε κρέας/Το κρέας είναι πιο φτηνό”...13	
Το ψέμα της “ελλιπούς διατροφής” και η εκτροπή της κουβέντας από το πολιτικό.....	15
Τα “τσικνίσματα” ως “ανάγκη” και οι vegan κουζίνες ως...κατάσταση αποκλεισμού.....	17
Η Vegan Βιομηχανία, ένας εχθρός με φιλικό προσωπείο.....	19
“Ναι αλλά εμένα μου αρέσει να τρώω κρέας” ή το κρέας ως δικαίωμα και ο ανθρωποκεντρισμός.....	20
Σε σχέση με τα παραπάνω και αντί μικρού επιλόγου.....	22

Γιατί αυτή η μπροσούρα;

Τα τελευταία χρόνια, από την περίοδο που τα προτάγματα της ολικής απελευθέρωσης, του αντισπιστισμού και του αναρχικού βιγκανισμού βρήκαν -επιτέλους- γόνιμο έδαφος για την εξάπλωσή τους και στο εγχώριο αναρχικό κίνημα, έχει ξεκινήσει μια άτυπη “κουβέντα” σχετικά με την “κατανάλωση” κρέατος στο εσωτερικό του κινήματός μας, όχι σε τόσο μεγάλο βαθμό αναφορικά με την ατομική “κατανάλωση”, αλλά περισσότερο με την “συλλογική”. Δηλαδή σχετικά με την τέλεση “κινηματικών μπάρμπεκιου”, “τσικνισμάτων”, συλλογικών κουζινών που βασίζονται στο κρέας κλπ, στο εσωτερικό κοινωνικών χώρων, καταλήψεων και στεκιών (πολλές φορές για οικονομική ενίσχυση διαφόρων πολιτικών σκοπών).

Η πάγια θέση του αντισπιστιστικού και vegan αναρχικού κινήματος σχετικά με την “ολική απελευθέρωση”, η οποία προτάσσει ότι το αναρχικό κίνημα δεν πρέπει να στοχεύει μόνο στην παύση της εκμετάλλευσης ανθρώπου από άνθρωπο, αλλά και στην απελευθέρωση της φύσης και ιδιαίτερα των ζώων από την κυριαρχία του ανθρώπου επάνω τους, ήταν αναμενόμενο να φέρει τους μη κρεατοφάγους εν γένει αναρχικούς σε αντιπαράθεση με ένα μεγάλο κομμάτι του κινήματος που είχε συνηθίσει να γιορτάζει και να συναθροίζεται με τέτοιους πιο...“πατροπαράδοτους” τρόπους όπως οι προαναφερθέντες, τους οποίους είχε μεταφέρει και αυτούσιους στο εσωτερικό του κινήματος.

Η αλήθεια είναι πως αυτή η “κουβέντα” έχει ξεκινήσει πολύ στραβά και σε πολύ λάθος βάση και από τις δυο μεριές, χωρίς φυσικά να πέφτει το βάρος της ευθύνης εξίσου και σε αυτούς που επιθυμούν την συλλογική “κατανάλωση” κρέατος και στους πολέμιούς της. Από την μια μεριά, με την ορμή (και την δικαιολογημένη οργή) που δίνει μια σχετικά νέα συλλογικοποίηση επάνω και ενάντια σε μια αιώνια καταπίεση, το vegan-αντισπέ κίνημα επιτίθεται αρκετές φορές με οξύτερο τρόπο απ' ότι (ίσως) χρειάζεται, μη εξηγώντας εξ αρχής και επαρκώς τις θέσεις του, αλλά μάλλον με μια (κινηματικά εφηβική) αντιδραστικότητα.

Από την άλλη, ανάμεσα σε όσους ίσως δεν είχαν αναλογιστεί ποτέ το ζήτημα της μη κρεατοφαγίας και την συνθήκη αυτή ως εξουσιαστική, και μπορεί τώρα να το ξανασκεφτούν αν τους παρουσιαστούν τα σωστά επιχειρήματα με τον σωστό τρόπο (κανείς μας δεν γεννήθηκε vegan και αντισπέ δυστυχώς, άλλοι αργήσαμε περισσότερο και άλλοι λιγότερο να κάνουμε την εξίσωση στο μυαλό μας ανάλογα και με τον κοινωνικό μας

περίγυρο), ξεπροβάλλουν διάφοροι “θιγμένοι” υποστηρικτές της “παράδοσης” και “κανονικότητας”, που με ισάξια αντιδραστικότητα, εξεγείρονται ενάντια στα “νέα έθιμα”, τον “μεταμοντερνισμό”, τον “δικαιωματισμό” που θέλει να τους στερήσει την βασική τους τροφή, το κρέας. Πολλές φορές μάλιστα είναι αυτοί που πρώτοι, πριν τους μη κρεατοφάγους, αντέδρασαν ενάντια στην τέλεση αποκλειστικά vegan κουζινών σε στέκια και καταλήψεις ως μια συνθήκη που τους αποκλείει!

Με κριτική στάση, λοιπόν, απέναντι σε αντιδραστικούς και ατεκμηρίωτους τρόπους δράσης και έκφρασης -που μπορεί να φέρνουν το αντίθετο από το επιθυμητό αποτέλεσμα- από την μία και με ξεκάθαρη εναντίωση στην “αναρχία των προγονικών παραδόσεων και των λαϊκών εθίμων” από την άλλη, αυτή η μπροσούρα στοχεύει σε όσους δεν έχουν ακόμη συλλογιστεί το ζήτημα της κρεατοφαγίας ως καταπιεστικής και εξουσιαστικής συνθήκης, σε αυτούς που ίσως έχουν πειστεί από τα “επιχειρήματα” της “αντίπαλης” πλευράς ακόμη και σε αυτούς που είναι αρνητικά προκατειλημμένοι με την ίδια την ιδέα της μη κρεατοφαγίας, χωρίς όμως κάποιον σοβαρό λόγο, απλά επειδή τους φαίνεται κάτι το ξένο.

Σκοπός της μπροσούρας δεν είναι σώνει και ντε να πείσει όλους τους αναρχικούς να σταματήσουν να τρώνε κρέας, αλλά κυρίως να παρουσιάσει τα πραγματικά δεδομένα γύρω από το τι είναι αυτό που συνθέτει την κρεατοφαγία ως καταπίεση και όχι ως απλή διατροφική επιλογή, να αντικρούσει κάποια “επιχειρήματα της ταβέρνας” που πολύ συχνά εμφανίζονται χωρίς καμιά τεκμηρίωση σε μια κουβέντα. Και αφού παρουσιάσει όλα αυτά τα στοιχεία και τα επιχειρήματα ενάντια στην κρεατοφαγία γενικότερα, να γεννήσει στον αναρχικό, αντιεξουσιαστή κλπ αναγνώστη κάποιες πρώτες σκέψεις σχετικά με το αν πραγματικά τον ενδιαφέρει το ζήτημα της καταπίεσης και της εκμετάλλευσης των ζώων και σε ποιον βαθμό. Σίγουρα όμως να τον φέρει προ των ευθυνών του ώστε να αποφασίσει αν μια τόσο αντιδραστική συνθήκη όσο η μαζική και γενικευμένη συλλογική κρεατοφαγία ΜΕΣΑ στους κοινωνικούς μας χώρους και τις καταλήψεις είναι κάτι το θεμιτό, σε σχέση και με τα απελευθερωτικά μας προτάγματα. Τέλος, να καλλιεργηθεί μια κουλτούρα επιχειρημάτων και όχι πολεμικής ή ανωριμότητας στο εσωτερικό του κινήματος επάνω σε αυτό το θέμα.

Ελάχιστα λόγια γύρω από την βάση της κουβέντας: Έχουμε το δικαίωμα της “κατανάλωσης” και εκμετάλλευσης των ζώων;

Σε αυτή την προσούρα δεν θα επιχειρήσουμε να κάνουμε μια πλήρη ανάλυση σχετικά με την ολική απελευθέρωση, την μη κρεατοφαγία, τον vegανισμό κλπ. Για το θέμα αυτό υπάρχουν εξαιρετικά βιβλία, τόσο από αναρχική σκοπιά, όσο και από περισσότερο οικολογική, ακόμη και ανθρωπολογική-ζωολογική-κοινωνιολογική. Ο κάθε σύντροφος μπορεί να προμηθευτεί αρκετά από αυτά από τις κινηματικές βιβλιοθήκες ή να τα αγοράσει/απαλλοτριώσει από συμβατικά βιβλιοπωλεία. Θα εξετάσουμε όμως σχετικά σύντομα κάποιες πτυχές του ζητήματος της εκμετάλλευσης των ζώων, ικανές για να μας δώσουν μια βάση πάνω στην οποία να σχηματίσουμε τα επιχειρήματα μας και να απαντήσουμε στα “επιχειρήματα” της άλλης πλευράς. Πριν ξεκινήσουμε με την κυρίως κουβέντα, ας προσπαθήσουμε να δώσουμε ένα προσχέδιο συζήτησης:

Είμαστε ως είδος ανώτερο από τα υπόλοιπα; Έχουμε, ως άνθρωποι, το δικαίωμα να εξουσιάζουμε τα υπόλοιπα έμβια όντα; Και αν ναι σε ποιον βαθμό; Σε τι συνίσταται στο σήμερα η κατανάλωση κρέατος και τι σχέση έχει με την κρεατοφαγία κατά το παρελθόν;

Στο πολιτικό κομμάτι, είναι η κατανάλωση κρέατος θεμιτή από τα μέλη ενός κινήματος που αυτο-προσδιορίζεται ως αναρχικό και αντιεξουσιαστικό; Ακόμη περισσότερο, δικαιολογείται αυτή η συνθήκη να βρίσκει έδαφος στο εσωτερικό των κοινωνικών μας χώρων, στεκιών και καταλήψεων υπό οποιαδήποτε συνθήκη και με πολιτικό μανδύα; Υπάρχει η οποιαδήποτε ανάγκη από μεριάς των αναρχικών να συμβάλουν στην διατήρηση παραδόσεων με εξουσιαστική-θρησκευτική χροιά; Ποια είναι τα “επιχειρήματα” υπέρ αυτής της συνθήκης και πως τα αντικρούουμε;

Η Βιομηχανία του Κρέατος και των Γαλακτοκομικών και το “Κρέας” αποκομμένο από το “Ζώο”

Για να κατανοήσουμε καλύτερα το θέμα της (μη) κρεατοφαγίας στο σήμερα, θα πρέπει να ρίξουμε μια ματιά στο τι σημαίνει Βιομηχανία Κρέατος και Γαλακτοκομικών. Για όσους από εμάς δεν το έχουμε πάρει χαμπάρι, η κύρια ποσότητα κρέατος (και γαλακτοκομικών προϊόντων) που καταναλώνουμε, δεν προέρχονται από το κοτέτσι ή το μαντρί του παππού μας στο χωριό (μια άλλη συνθήκη αιχμαλωσίας, που όμως δεν είναι δόκιμο να αναλυθεί εκτενώς σε αυτή την προσούρα, θα κάνουμε όμως μια μικρή

αναφορά λίγο αργότερα), αλλά από τον χασάπη, το σούπερ μάρκετ, τις αγορές γενικότερα. Όλα αυτά είναι κρίκοι της αλυσίδας της μαζικής βιομηχανίας εκτροφής ζώων. Μιας βιομηχανίας που μαντρώνει κάθε είδους ζωντανά σε (λιγότερο ή περισσότερο) ασφυκτικούς χώρους και τα εκμεταλλεύεται για το κρέας τους και κάθε είδους ζωικά παράγωγα. Υπάρχουν αρκετά ντοκιμαντέρ με σοκαριστικό οπτικοακουστικό υλικό, αφιερωμένα αποκλειστικά και μόνο στις συνθήκες που επικρατούν στην συντριπτική πλειοψηφία των mega-φαρμών εκτροφής ζώων, που πολλαπλασιάζουν το αίσθημα της οργής για την αντιμετώπιση αυτών των πλασμάτων ακόμη και πριν από την βέβαια θανάτωσή τους. Θα ήταν καλό ο καθένας μας να ρίξει μια ματιά για να αποκομίσει έστω μια μικρή ιδέα της φρίκης. Και για όσους ενδιαφέρονται γενικότερα για την προστασία του περιβάλλοντος και τις επιπτώσεις που έχει η ανθρώπινη αλαζονεία με την μορφή της βιομηχανίας (κρέατος) επάνω του, να αναφέρουμε πως αυτά τα μέρη μαζικής εκτροφής ζώων έχουν με πολλαπλό τρόπο ευθύνη, μέσω της εξουθένωσης υδάτινων πόρων και βιοποικιλότητας, της ανάγκης για αποκλειστική καλλιέργεια σιτηρών για την εκτροφή των ζώων και τέλος, πως οι εκπομπές δηλητηριωδών αερίων από την mega-βιομηχανία εκτροφής αυτή αγγίζουν το 18% όσων ευθύνονται για την δημιουργία του φαινομένου του θερμοκηπίου, παραπάνω από τις εκπομπές αερίων από τα αεροπλάνα και τα πλοία. Χώρια που, λόγω της υπερκατανάλωσης σιτηρών από τις βιομηχανίες αυτές, οι τιμές τους εκτοξεύονται, συμβάλλοντας στην παγκόσμια φτώχεια και τον υποσιτισμό όσων εξαρτώνται από τέτοιου είδους τροφές (δηλαδή τους λιγότερο προνομιούχους).

Πίσω στην κατανάλωση κρέατος όμως, κάθε χρόνο, σε μέρη σαν και αυτά, θανατώνονται πάνω από 150 δισεκατομμύρια ζώα, ούτως ώστε να καταναλωθούν από εμάς στην μορφή της μπριζόλας, του μπιφτεκιού, του σουβλακιού, των λουκάνικων και αλλαντικών κλπ. Αν ο πλανήτης μας έχει πληθυσμό περίπου 8 δισεκατομμύρια ανθρώπους πλέον, αυτό αντιστοιχεί σε θανάτωση και κατανάλωση σχεδόν 19 ζώων ανά έτος για κάθε έναν από εμάς. Τώρα, αν αφαιρέσουμε τα βρέφη, τους πολύ ηλικιωμένους και κυρίως όσους δεν έχουν άμεση πρόσβαση σε τόσο μεγάλες ποσότητες βιομηχανοποιημένου κρέατος λόγω δυσχερών κοινωνικών και οικονομικών συνθηκών, ο αριθμός αυτός σχεδόν διπλασιάζεται για τους υπόλοιπους. Η αριθμοί αυτοί φαντάζουν τρομακτικοί απλά και μόνο ως νούμερα. Το γεγονός όμως ότι δεν μπορούν να μας κινητοποιήσουν από μόνοι τους οφείλεται σε μια πραγματικότητα που έχει να κάνει με την αποκοπή της έννοιας "Κρέας"/(τροφή) από αυτή

της έννοιας “Ζώο”/(ζωντανό πλάσμα) για την συντριπτική μερίδα των δυτικών ανθρώπων στον 21ο αιώνα.

Η αύξηση στην κατανάλωση κρέατος από τους ανθρώπους συμβαδίζει αρμονικά με την ανάπτυξη της βιομηχανίας. Αν κοιτάξουμε την κατάσταση από την προϊστορία ως σήμερα, τα πράγματα έχουν κάπως έτσι: Αρχικά, οι άνθρωποι δεν επέλεγαν τόσο συχνά την κατανάλωση κρέατος, λόγω της δυσκολίας απόκτησής του, που προϋπέθετε το κυνήγι, μια αρκετά κοπιαστική και επικίνδυνη συνθήκη. Οι τροφосуλλεκτικές κοινότητες ήταν περισσότερο διαδεδομένες, ειδικά σε περιοχές που το κλίμα ευνοούσε τα καρποφόρα δέντρα. Ακόμη όμως και στις περιοχές και τις περιόδους όπου το κυνήγι ήταν απαραίτητο, αυτό γινόταν συλλογικά και με γνώμονα την κάλυψη των βασικών αναγκών της κοινότητας. Ο άνθρωπος/κυνηγός, ερχόμενος σε άμεση επαφή με το θήραμά του, μάθαινε να σέβεται την ύπαρξη, ενώ αντιλαμβανόταν, με πρωτόλειο ίσως τρόπο, πως η επιβίωσή του εξαρτιόταν και από την συμβίωσή του με την γύρω του χλωρίδα και πανίδα και όχι με την ασύστολη καταπάτησή της. Η πρώτη εξημέρωση ζώων για εκτροφή έρχεται παράλληλα ή λίγο αργότερα από την ίδια την “εξημέρωση του ανθρώπου”, δηλαδή την εγκατάστασή του σε σταθερές κατοικίες και την ανάπτυξη της γεωργίας. Το γεγονός ότι αυτό δεν πραγματοποιήθηκε συνολικά και ταυτόχρονα από όλο το ανθρώπινο είδος, δημιούργησε ταχύτητες ανάμεσα σε τροφосуλλέκτες-νομάδες και γεωργούς-κτηνοτρόφους (που εξώθησε τους πρώτους σχεδόν στην ολοκληρωτική εξαφάνιση), ατομική ιδιοκτησία, φράχτες και εν τέλει, τυπικά εξουσιαστικές σχέσεις. Όσο περνούν οι αιώνες και πλησιάζουμε προς τα μοντέρνα χρόνια, το κρέας αποκτά ως τροφή περισσότερο “ταξικό” χαρακτήρα, καθώς δεν είναι διαθέσιμο στην ίδια ποσότητα για όλους, και γενικά η ποσότητα των ζώων προς άμεση βρώση δεν έχει καμιά σχέση με την σημερινή, με τους γεωκλήμονες και τους φεουδάρχες να έχουν στην ιδιοκτησία τους το μεγαλύτερο κομμάτι των κοπαδιών. Αν και υπάρχουν αρκετοί μικροκτηνοτρόφοι και χωρικοί που έχουν κάποια λίγα ζώα στα οποία στηρίζουν την επιβίωσή τους, αυτό σημαίνει πως περισσότερο εκμεταλλεύονται τα παράγωγά τους (γάλα, τυρί, αυγά κλπ) και λιγότερο το ίδιο το κρέας τους. Ακόμη όμως και σε αυτή την εξουσιαστική σχέση “ομηρίας”, η επαφή του ανθρώπου με το ζώο παραμένει σε μεγάλο βαθμό ανέπαφη. Ο καθημερινός άνθρωπος γενικά σκοτώνει ο ίδιος το ζώο το οποίο θα “καταναλώσει”.

Η Βιομηχανική Επανάσταση όμως, παρέα με την ανάπτυξη της τεχνολογίας, ευνόησε την μαζική εκτροφή ζώων, η οποία

πολλαπλασιάζεται την εποχή της γέννησης του Καπιταλισμού. Το “βιομηχανικό κρέας” σιγά σιγά γεννιέται, ο καθημερινός άνθρωπος αποκόπτεται από την συμβίωσή του με τα ζώα, ιδιαίτερα στα αστικά περιβάλλοντα που ακμάζουν υπό το νέο οικονομικό σύστημα και η συνδυαστική τους σχέση εξαφανίζεται. Σταδιακά, το κρέας εμφανίζεται στο πιάτο μεγάλης μερίδας ανθρώπων χωρίς καμία δική τους διαμεσολάβηση στην απόκτησή του, πέραν της εμπορικής συναλλαγής, χωρίς καμία άμεση επαφή, έστω εξουσιαστικής φύσης, με το ζωντανό.

Αυτό μας φέρνει στο σήμερα, όπου μεγάλη μερίδα των δυτικών ανθρώπων δεν μπορεί πολλές φορές να κάνει καν την σύνδεση μεταξύ του ζωντανού πριν λίγες ημέρες όντος, με το νεκρό κρέας στο πιάτο. Αν αυτό είναι κάποιου είδους ψυχολογική άμυνα που έχει αναπτύξει ο άνθρωπος συλλογικά ώστε να αρνηθεί το βάρος της ευθύνης της θανάτωσης ενός ζώου, δεν είμαστε σε θέση να το κρίνουμε. Το σίγουρο είναι πως μεγάλη μερίδα ανθρώπων που γενικά τρέφονται με κρέας -και δεν μιλάμε απλά για τους αναρχικούς/αντιεξουσιαστές που είναι ενάντιοι στους θεσμούς επιβολής- δεν θα επέλεγαν να θανατώσουν οι ίδιοι ένα ζώο προκειμένου να τραφούν με αυτό (ως κυνηγοί ή ως σφαγείς), αν τους δινόταν κάποια άλλη επιλογή, όπως το να μαζέψουν μήλα από ένα δέντρο, να καλλιεργήσουν λαχανικά κλπ. Οι ίδιοι όμως άνθρωποι θα επέλεγαν ένα μπιφτέκι, μια μπριζόλα κλπ, προερχόμενα από ζώο που κάποιος άλλος έχει θανατώσει, από μια σαλάτα ή ένα πιάτο με όσπρια κλπ.

Τα πολιτικά, συνειδησιακά (και ηθικά) μας φίλτρα ως μοντέρνοι άνθρωποι, ιδίως ως αναρχικοί και αντιεξουσιαστές, αλλά και η αποκοπή μας από την φύση, τους άμεσους κινδύνους της και τις νομοτέλειες της επιβίωσης σε αυτήν, μας έχουν “οπλίσει” με μια στάση εν πολλοίς ενάντια στην υπέρμετρη βιαιότητα ενάντια σε έμβια όντα, ιδίως στα πιο ανυπεράσπιστα, και κυρίως σε περιπτώσεις που δεν υπάρχει κάποιος πολύ σοβαρός λόγος. Με λίγα λόγια, όταν μας ζητηθεί κάτι ανάλογο, όπως η θανάτωση με τα ίδια μας τα χέρια ενός ζώου για την τροφή μας, θα ζυγίσουμε πρώτα τις εναλλακτικές που μας δίνει η φύση και που ακόμη μας επιτρέπει ο σύγχρονος καπιταλισμός, στον οποίο όλοι ζούμε και από τον οποίο όλοι υποφέρουμε. Και το αποτέλεσμα -στις περισσότερες περιπτώσεις, γιατί πάντα υπάρχουν και αυτοί που δεν έχουν κανέναν ανεπτυγμένο επίπεδο ενσυναίσθησης- θα είναι αυτό που περιγράψαμε παραπάνω.

Η επανασύνδεση λοιπόν στην συνείδησή μας του Κρέατος με το Ζωντανό και το γκρέμισμα της ψευδαίσθησης της μη ευθύνης για την θανάτωση του ζώου, όταν αυτή δεν γίνεται ΑΠΟ εμάς, αλλά εν τέλει ΓΙΑ εμάς από κάποιον

τρίτο, είναι βασικό κομμάτι της εξίσωσης, ώστε να αντιληφθεί ο κάθε ένας από εμάς πως, με απλά μαθηματικά, όσο ζητάμε το βιομηχανοποιημένο κρέας, τόσο αυτό θα παράγεται για εμάς από τον καπιταλισμό και την Βιομηχανία του Κρέατος. Φυσικά, όταν μιλάμε για “απλά μαθηματικά”, ίσως είμαστε λιγάκι υπερβολικοί, καθώς ο καπιταλισμός έχει διάφορους τρόπους ώστε να προωθεί την ατζέντα του, ανάλογα με τις οικονομικές του ανάγκες, και πολλοί από αυτούς λειτουργούν ύπουλα και παράλληλα με τον κανόνα της ζήτησης/προσφοράς. Ως αναρχικοί όμως, υποτίθεται πως έχουμε αναπτύξει κάποια φίλτρα απέναντι στους μηχανισμούς της εξουσίας, καθώς και κάποιες αρχές για να αντιστεκόμαστε σε μια μαζικοποιημένη “κανονικότητα” μικροεξουσιαστικών σχέσεων, που αυτή (η εξουσία ντε) επιχειρεί να επιβάλει. Ποιος ο λόγος να απενεργοποιούμε αυτά τα φίλτρα όταν το ζήτημα αφορά την κρεατοφαγία; Πιο κάτω στην μπροσούρα θα εξετάσουμε και θα αποδημήσουμε κάποια από τα επιχειρήματα που αναπτύσσονται ως “τοίχος προστασίας”, δυστυχώς όχι απέναντι στις επιδιώξεις του καπιταλισμού και της εξουσίας γενικότερα, αλλά απέναντι στην προοπτική του ξεβολέματός μας και της αποβολής κάποιων απολαύσεων -και όχι αναγκών- εξουσιαστικής απόχρωσης.

Ελάχιστα σε σχέση με την συνθήκη του εγκλεισμού των ζώων και της εκμετάλλευσής τους πέραν της βιομηχανίας

Αναφερθήκαμε εκτενώς στο κομμάτι της μεγάλης βιομηχανίας Κρέατος και Γαλακτοκομικών. Η αλήθεια είναι πως η μεγα-βιομηχανία ως συνθήκη είναι ο κυριότερος εχθρός μας επάνω στο συγκεκριμένο θέμα (αλλά και γενικά ως αναρχικοί θα πρέπει να την κατηγοριοποιήσουμε πολύ υψηλά στην ατζέντα μας). Συνοψίζει -πέρα της αριθμητικά τεράστιας εκμετάλλευσης των ζώων, τις μαζικές εκείνες συνθήκες που όπως είπαμε κάνουν ακόμη χειρότερες τις συνθήκες διαβίωσης τους, την μόλυνση του περιβάλλοντος- και όλα τα χαρακτηριστικά της τυπικής καπιταλιστικής βιομηχανίας: Το κέρδος πάνω απ' όλα, την εκμετάλλευση των εργαζομένων κλπ.

Όπως αναφέραμε όμως σε κάποια σημεία, δεν είναι μόνο η βιομηχανία κρέατος αυτή που αιχμαλωτίζει και εκμεταλλεύεται ζώα και ιστορικά είναι απλά η κορύφωσή της. Υφίσταται και η μικρότερης κλίμακας εκμετάλλευση, την οποία συναντάμε σε μικρότερες φάρμες, οικογενειακές κτηνοτροφικές επιχειρήσεις, ακόμη και στα ίδια τα κοτέτσια και τα μαντριά στα χωριά μας. Το ξαναλέμε, το μέγεθος και η κλίμακα δεν είναι ίδια. Η σχέση με το ζώο παραμένει ως έναν βαθμό ανέπαφη, αν και αλλάζει

εντελώς μορφή, από την συμβίωση στην ομηρία. Και πάλι όμως δεν μπορούμε να παραβλέψουμε πως πρόκειται για μια συνθήκη όπου κάποια ζώα κρατούνται έγκλειστα ούτως ώστε ο ιδιοκτήτης τους να εκμεταλλεύεται τα παράγωγά τους, όπως το γάλα, το μαλλί, τα αυγά και, εν τέλει, την κατάλληλη στιγμή, το κρέας τους.

Ο άνθρωπος δεν ήταν πάντα γεωργός και κτηνοτρόφος, όπως αναφέραμε και παραπάνω. Δεν είναι καθόλου τυχαίο πως με την ανάπτυξη αυτών των δύο “τεχνών”, αναπτύχθηκαν μαζί τους σχέσεις όπως η ιδιοκτησία, οι φράχτες/σύνορα, οι τυπικές εξουσιαστικές σχέσεις, η εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο. Σχέσεις που ήταν, σύμφωνα με κάθε γνωστή πηγή, ανύπαρκτες στις κοινωνίες των κυνηγών/τροφοσυλλεκτών.

Στο θέμα του εγκλεισμού και της εκμετάλλευσης των ζώων για τα παράγωγά τους, είναι βασικό να κατανοήσουμε πως οι αγελάδες, οι κασίκες, οι προβατίνες, δεν είναι μηχανές παραγωγής γάλακτος, είναι έμβια όντα, που, όπως και ο άνθρωπος το παράγουν μόνο όταν έχουν νεογνά. Γι' αυτό τον λόγο -πέρα από την ζήτηση του κρέατος- και πρέπει συνεχώς να αναπαράγονται. Η στέρηση του νεογέννητου αρνιού από την μητέρα του ή του μοσχαριού από την δική του, ζώα που μπορεί να καταλήξουν στο σφαγείο με την ταμπέλα “αρνάκι/μοσχαράκι γάλακτος”, δημιουργούν επιπλέον περίσσεμα του μητρικού γάλακτος που αρχικά προοριζόταν για αυτά, το οποίο καταλήγει στο τραπέζι μας. Μάλιστα, μέσω της εδώ και χιλιάδες χρόνια αιχμαλωσίας και εκτροφής τους από τον άνθρωπο, πολλά από αυτά τα ζωντανά έχουν αλλάξει “συνήθειες” στο παραγόμενο γάλα, το οποίο είναι περισσότερο απ' όσο χρειάζονται τα νεογνά και το οποίο επίσης εκμεταλλεύεται ο άνθρωπος. Αν σημειώσουμε κάπου εδώ πως ο άνθρωπος είναι ένα από τα ελάχιστα ζώα, ίσως το μοναδικό, που έχει ως βασικό στοιχείο της διατροφής του το γάλα άλλων ζώων (τα υπόλοιπα ζώα τρέφονται κατ' αποκλειστικότητα με το γάλα του δικού τους είδους και τις περισσότερες περιπτώσεις μόνο πριν την περίοδο της ενηλικίωσης), είναι πιστεύουμε μια καλή ένδειξη για να αντιληφθούμε το μέγεθος και την αιτία της εκμετάλλευσης.

Το θέμα της αποχής από το γάλα και τα λοιπά ζωικά παραγωγα, ουσιαστικά δηλαδή το θέμα του πλήρους vegανισμού, είναι ακόμη πιο δύσκολο να ανοίξει στο εσωτερικό του αναρχικού κινήματος από αυτό της κρεατοφαγίας, καθώς πέραν της πολλαπλής δυσκολίας σε όλα τα επίπεδα (από την πλήρη αλλαγή των διατροφικών συνηθειών μέχρι την απουσία σχετικά οικονομικών εναλλακτικών), από την συνθήκη φαίνεται να λείπει και η προαναφερθείσα “στέρηση της ζωής” ενός ζώου, η οποία προκαλεί,

λίγο έως πολύ, τα προαναφερθέντα συναισθήματα συμπόνιας και ενσυναίσθησης. Ας αναλογιστούμε όμως όλα τα παραπάνω ως μια γενικευμένη συνθήκη εγκλεισμού, παρόμοια της οποίας βιώνουν εκατομμύρια άνθρωποι σε φυλακές και στρατόπεδα συγκέντρωσης σε όλον τον κόσμο. Ας προσπαθήσουμε να δούμε τον άνθρωπο ως απλά ακόμη ένα ζωντανό και όχι ως τον κυρίαρχο του πλανήτη. Με λίγα λόγια, ας προσπαθήσουμε να σκεφτούμε σύμφωνα με τα αντιεξουσιαστικά μας προτάγματα. Θα έχουμε κάνει ένα καλό βήμα προς την σωστή κατεύθυνση. Κάθε πρόοδος, ακόμη και αν δεν σημαίνει την ολική αποχή από κάθε ζωικό παράγωγο, είναι μια μικρή νίκη στο πλευρό αυτών που δεν έχουν φωνή.

“Ο άνθρωπος είναι από την φύση του παμφάγο ζώο – ο πρωτόγονος άνθρωπος ήταν κυνηγός”

Πολύ συχνά χρησιμοποιείται από τους απολογητές της κρεατοφαγίας εντός του κινήματος το “επιχείρημα” πως ο άνθρωπος είναι από την φύση του παμφάγο ζώο. Μερικές φορές μάλιστα το “επιχείρημα” επεκτείνεται σε μια αφήγηση που θέλει τον άνθρωπο να είναι κυρίως καταναλωτής κρέατος σε όλη την ιστορία της ύπαρξής του. Μάλιστα, επενδύεται και με ένα επιχείρημα με “πριμιτιβιστικές” αποχρώσεις, μήπως και δοθεί άλλοθι εξ...αριστερών, το οποίο θέλει τον αρχαίο “άνθρωπο των σπηλαίων” κυνηγό, να γυρίζει τροπαιούχος, ίσως και με τομάρι του θηράματος φορεμένο για κάπα.

Αυτό το “επιχείρημα” μπάζει από πάρα πολλές πλευρές και ας προσπαθήσουμε να τις αναλύσουμε με απλό αλλά περιεκτικό τρόπο:

Ο άνθρωπος πράγματι έχει την οδοντοστοιχία ενός παμφάγου ζώου. Αυτό όμως δεν σημαίνει από μόνο του τίποτα. Ο γορίλας, για παράδειγμα, έχει μια παρόμοια οδοντοστοιχία που μπορεί να σκίσει την σάρκα και να την μασήσει, παρ' όλα αυτά είναι ζώο αμιγώς φυτοφάγο. Αυτό που σημαίνει η οδοντοστοιχία του ανθρώπου είναι η ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ του παμφάγου ζώου. Όπως αναφέραμε και παραπάνω, κατά τα προϊστορικά χρόνια, πριν ακόμη δηλαδή την εγκατάσταση των ανθρώπων σε σταθερά σημεία, κατά την νομαδική τους ζωή, οι φυλές-ομαδοποιήσεις προτιμούσαν να αλλάζουν συνεχώς μέρη ανάλογα με τις καιρικές συνθήκες και ήταν σε μεγάλο βαθμό τροφосуλλέκτες, αλλά και κυνηγοί, αναζητώντας μέρη όπου τα καρποφόρα δέντρα θα ευδοκίμούσαν. Αυτό δεν το έκαναν λόγω κάποιας φιλοζωικής ηθικής ή επειδή ήταν vegan, αλλά λόγω κυρίως της δυσκολίας και του κινδύνου που παρουσίαζε το κυνήγι ως συνθήκη. Και πάλι όμως, δεν πρέπει να είμαστε απόλυτοι, καθώς σίγουρα υπήρχε και η συνθήκη της

κρεατοφαγίας, η οποία όμως δεν αποτελούσε σε καμία περίπτωση τον κανόνα. Αν και οι αρχαιολόγοι προσπάθησαν για χρόνια να μας πείσουν για το αντίθετο, με μελέτες που “έδειχναν” σχεδόν αποκλειστικά σαρκοφάγους ανθρώπους των σπηλαίων, λόγω των τροφικών απομεινारीών (φυσικά τα κόκαλα των ζώων διατηρούνται καλύτερα στον χρόνο από τους καρπούς, οι οποίοι σχεδόν εξαφανίζονται ολοκληρωτικά), νεότερες μελέτες επάνω στην περιβόητη “Παλαιολιθική Δίαιτα” (όπως αυτές των Yoel Melamed & Naama Goren-Inbar του Bar-Ilan University, αλλά και της Amanda Henry του Max Planck Institute for Evolutionary Anthropology) δείχνουν πως η ζυγαριά έγερνε, κυρίως για πρακτικούς λόγους, προς την μεριά των καρπών και των φυτών.

Φυσικά είναι εντελώς ανόητο να εξετάσουμε τόσο απλοϊκά τον προϊστορικό άνθρωπο, καθώς διαφορετικές συνθήκες διαβίωσης και διαφορετικά κλίματα μέσα σε εκατοντάδες χιλιάδες χρόνια εξέλιξης συντέλεσαν και σε διαφορετικές διατροφικές συνθήκες, όπως φυσικά και σε διαφορετικούς σωματότυπους, χρώματα δέρματος, μυική υπόσταση κλπ. Ακόμη και οι “ειδικοί” μελετητές και επιστήμονες της ανθρωπολογίας δεν μπορούν καν να συμφωνήσουν για το χρονικό διάστημα το οποίο πρέπει να μελετήσουν, προκειμένου να καταλήξουν σε ασφαλή συμπεράσματα για την διατροφή και την εξέλιξη του ανθρωπίνου είδους.

Και φυσικά είναι σχεδόν αστείο να προσπαθούμε να αντλήσουμε δικαιολογίες για την σημερινή μας στάση, βασισμένες σε προ-καπιταλιστικές και προ-πολιτισμικές συνθήκες, σε περιόδους που ο άνθρωπος δεν είχε κυριαρχήσει πλήρως (και εγκληματικά) επάνω στην φύση, αλλά ήταν απλά και ο ίδιος ένα αναπόσπαστο κομμάτι της τροφικής αλυσίδας. Είναι θεμιτό και ίσως και επιθυμητό να ψάχνουμε τις θετικές πτυχές μια ζωής χωρίς επίσημη εξουσία, κέρδος, κράτη κλπ, κυρίως όμως για να αντλήσουμε συμπεράσματα σχετικά με βαθύτερη έννοια της “φύσης” μας ως είδος και όχι για να τις φορέσουμε “καπέλο” στον σημερινό “εκπολιτισμένο” εξουσιαστικό κόσμο.

Το ζήτημα όμως είναι πως όσοι προσπαθούν να συνδέσουν την σημερινή τους (υπερ)κρεατοφαγία με εκείνη των προϊστορικών ανθρώπων, κάνουν ένα πολύ κομβικό λογικό άλμα: Ξεχνούν πως οι ίδιοι δεν κυνηγούν* για το κρέας που τρώνε, ούτε και η επιβίωσή τους εξαρτάται από το αν θα τραφούν με το επεξεργασμένο κρέας της κρεατοβιομηχανίας ή όχι. Με λίγα λόγια, αν θα έπρεπε να κάνουμε

*Το σημερινό “σπορ” του κυνηγιού δεν έχει φυσικά καμία σχέση με το αρχαίο κυνήγι της τροφής, αφού, πρώτον, στον συντριπτικό αριθμό των περιπτώσεων δεν γίνεται για να καλυφθούν ζωτικές διατροφικές ανάγκες (αφού οι περισσότεροι, αν όχι όλοι, εξ αυτών θρέφονται κανονικά και με βιομηχανοποιημένο κρέας), αλλά μάλλον για το κέρδος ή ακόμη χειρότερα και συχνότερα για την “αναψυχή” και την

επίκληση στις διατροφικές συνήθειες των πρώτων ανθρώπων, ας μην είμαστε τόσο επιλεκτικοί εκεί που μας συμφέρει: Θα έπρεπε να τρώμε αρκετά λαχανικά και καρπούς, τα περισσότερα εκ των οποίων χωρίς καμία επεξεργασία, από τα οποία σήμερα είναι αμφίβολο αν θα καταφέρναμε να μασήσουμε το ένα πέμπτο, ενώ αμφίβολο παραμένει τα πόσα θα καταφέρναμε να χωνέψουμε και υπό ποιες προϋποθέσεις. Όσο για το κρέας; Το λιγιστό που θα καταναλώνουμε θα έπρεπε να είναι μάλλον ωμό, καθώς από τα περίπου 2 εκατομμύρια χρόνια ιστορίας του ανθρωπίνου είδους, βρίσκουμε ενδείξεις οργανωμένης και μαζικής θερμικής επεξεργασίας φαγητού μόλις στο τελευταίο τέταρτο αυτού του χρονικού διαστήματος.

Το παράλογο της όλης υπόθεσης έγκειται στο γεγονός ότι οι εκφραστές μέσα στον Α/Α χώρο αυτών των απόψεων δεν θα λέγαμε πως είναι ακριβώς οι κύριοι υποστηρικτές του πριμιτιβισμού, δηλαδή του πρωτογονισμού, μιας κάποιας ρομαντικοποιημένης “επιστροφής στις ρίζες”, πριν από την τεχνολογία και τον πολιτισμό. Μάλλον το αντίθετο θα λέγαμε. Εξ ου και η επιλεκτική, μάλλον χρησιμοθηρική ταύτιση με τις συνήθειες και τις συνθήκες ζωής των προϊστορικών ανθρώπων, οι οποίες δεν επεκτείνονται σε άλλες παραμέτρους της ζωής.

Μα φυσικά! Αφού “έχουμε εξελιχθεί ως είδος”. Παντού μάλλον εκτός ίσως από την τροφή;

“Είναι στην παράδοσή μας να τρώμε κρέας/Το κρέας είναι πιο φτηνό”

Αυτά τα δυο “επιχειρήματα”, παρ’ όλο που δεν συνδέονται άμεσα, έχουν κοινά σημεία στην αποδόμησή τους, οπότε θα τα αντιμετωπίσουμε κάπως ενιαία:

Πρώτον, τι σημαίνει εν τέλει παράδοση και ποιοι είμαστε “εμείς” που την τηρούμε; Είναι “παράδοση” μόνο αυτά που μας βολεύουν για να δομήσουμε το “επιχείρημά μας”, ή παράδοση είναι γενικά ένα άτυπο πλαίσιο αξιών που έχουμε κληρονομήσει από τις προηγούμενες γενιές ως θέσφατο, με εθνικά και θρησκευτικά κριτήρια και αποχρώσεις; Γιατί σε αυτή την περίπτωση “παράδοση” δεν είναι μόνο τα μαζικά ψησίματα κρεάτων και οι χοροεσπερίδες, που μπορούν να απογυμνωθούν από τα

“ευχαρίστηση” των συμμετεχόντων, Ενώ, δεύτερον, διεξάγεται σε ένα περιβάλλον έμμεσα ή άμεσα οριοθετημένο από τον ίδιο τον άνθρωπο, είτε με “φυσικά” όρια που όμως έχει επιβάλλει αυτός στην φύση, όπως οι αυτοκινητόδρομοι και γενικά η αστικοποίηση και η “ανάπτυξη”, είτε σε κλειστές οριοθετημένες “περιοχές κυνηγιού”. Οι κυνηγοί δεν είναι ούτε “οι πραγματικοί οικολόγοι” όπως θέλουν να αυτοπαρουσιάζονται, ούτε “φυσιολάτρες”. Είναι απλοί δολοφόνοι, που αφαιρούν ζωές από χόμπι ή για το κέρδος.

εθνικο-θρησκευτικά προτάγματα, αλλά και άλλες συνθήκες, όπως ο γάμος, η πατριαρχική οικογένεια, η “προίκα”, η “παρθένα νύφη”, το σεντόνι στο μπαλκόνι της πρώτης νύχτας του γάμου που το βλέπει όλο το χωριό και πανηγυρίζει για την “αγνότητα” της κοπέλας.

Τι σημασία μπορεί να έχει για έναν αναρχικό η παράδοση; Μόνο από κριτική σκοπιά μπορούμε να την αντιμετωπίσουμε, γιατί, εξ ορισμού, είναι μια συνθήκη η οποία επιχειρεί να μπολιάσει το μέλλον με στοιχεία του παρελθόντος. Αν θέλουμε μια δική μας “παράδοση”, μπορούμε να την βρούμε στην διεθνή ιστορία του αναρχικού κινήματος και στο επαναστατικό του παρελθόν, του οποίου τα οράματα, ακόμη και εκατό χρόνια πριν, ήταν πιο προωθημένα, όχι απλά από την εποχή τους, αλλά ακόμη και από την σημερινή εποχή με την “απελευθερωμένη” ατομικιστική ηθική της και την “εξέλιξή” της. Και φυσικά κανένα κομμάτι αυτής της παράδοσης δεν μας μιλάει για μαζικές σφαγές ζώων σε προκαθορισμένες ημερομηνίες τελετουργικής λατρείας.

Ας το πιάσουμε όμως λίγο πιο αναδομημένα και ας υποθέσουμε πως το παραπάνω επιχείρημα εννοεί πως το κρέας είναι συνυφασμένο με την διατροφή “των προγόνων μας”. Εκεί το πράγμα πάει ακόμη πιο λάθος, καθώς, σύμφωνα με κάθε γραπτή ή προφορική πηγή των τελευταίων αιώνων, μπορούμε να είμαστε σίγουροι πως ο απλός λαός, οι φτωχοί άνθρωποι που ζούσαν σε αυτό το κομμάτι γης (και όχι οι άρχοντες και οι βασιλιάδες), κάθε άλλο παρά βίαζαν την διατροφή τους στο κρέας. Αντίθετα, όπως και στο μεγαλύτερο κομμάτι της Νότιας Ευρώπης των προηγούμενων αιώνων, οι φτωχοί άνθρωποι είχαν μικρή πρόσβαση στο κρέας και βίαζαν την επιβίωσή τους στις καλλιέργειες λαχανικών, σιτηρών, φρούτων κλπ που ευδοκίμούσαν στον τόπο τους. Το κρέας εμφανιζόταν πολύ σπάνια και σε πολύ ιδιαίτερες περιπτώσεις εορτών (τις οποίες μάλλον θέλουν να αντιγράψουν οι σύγχρονοι υπέρμαχοι των “κινηματικών μπάρμπεκιου”). Χαρακτηριστικά, υπάρχει η “παραδοσιακή” παροιμία πως “Τα όσπρια είναι το κρέας των φτωχών”, λόγω του πλούτου τους σε θρεπτικά στοιχεία και πρωτεΐνες.

Ιδιαίτερα στην γεωγραφική περιοχή στην οποία ζούμε, η λεγόμενη “Μεσογειακή Διατροφή”, οτιδήποτε δηλαδή πιο κοντινό στην έννοια της “παραδοσιακής” διατροφής μπορούμε να βρούμε, ορίζεται από την “Υψηλή κατανάλωση ελαιολάδου, λαχανικών, οσπρίων, φρούτων και ανεπεξέργαστων δημητριακών, μέτρια ως υψηλή κατανάλωση ψαριών, χαμηλή κατανάλωση κρέατος και προϊόντων κρέατος, και χαμηλή ως μέτρια κατανάλωση γαλακτοκομικών προϊόντων. Χαρακτηριστικό της είναι

επίσης, η μέτρια κατανάλωση κρασιού, κυρίως κατά τη διάρκεια των γευμάτων, εφόσον αυτό είναι αποδεκτό από θρησκευτικούς και κοινωνικούς κανόνες". (πηγή ορισμού: itrofi.gr)

Είναι αλήθεια πως, όπως αναλύσαμε και παραπάνω, μετά την βιομηχανική επανάσταση και την μαζική κτηνοτροφία, η τιμή του κρέατος έπεσε ραγδαία, ενώ μέσω και τις ολοένα αυξανόμενης επεξεργασίας του, έφτασε με τον έναν ή τον άλλον τρόπο να αποτελεί μια πολύ φτηνή επιλογή και την κύρια πρώτη ύλη του "γρήγορου φαγητού". Αυτό, σε συνδυασμό με την παγκόσμια διατροφική στρατηγική του κεφαλαίου, έχει οδηγήσει στην υπερβολή που αναφέραμε στο κεφάλαιο για την Βιομηχανία του Κρέατος. Η συνθήκη αυτή παρουσιάζεται από αρκετούς ως δικαιολογία για κάλυψη των βασικών αναγκών με μίνιμουμ κόστος. Και πάλι όμως, είναι πραγματικά αστείο να υποστηρίζουμε πως η κρεατοφαγία είναι φτηνότερη επιλογή από την χορτοφαγία, εκτός κι αν κάποιος έχουν στο μυαλό τους την τελευταία συνυφασμένη με γκουρμέ εξωτικά πιάτα και γενετικά τροποποιημένη σόγια, αντί για τα συστατικά της Μεσογειακής Διατροφής που αναφέραμε παραπάνω. Εκτός λοιπόν και αν κάποιος επιθυμεί να μην τρέφεται καθόλου με σπιτικό φαγητό, παρά μόνο με fast food, όπως και να το κάνουμε, τα δημητριακά, τα ζαρζαβατικά και τα όσπρια είναι και θα είναι πάντα φτηνότερα από το κρέας (και φυσικά το ψάρι).

Το ψέμα της "ελλιπούς διατροφής" και η εκτροφή της κουβέντας από το πολιτικό

Ένα συχνό ψέμα που λέγεται από τους υπέρμαχους της κατανάλωσης κρέατος και (ζωικών παραγώγων) και δυστυχώς έχει ενστερνιστεί και η μερίδα των αναρχικών/αντιεξουσιαστών που βλέπουν το κρέας ως δικαίωμα, είναι αυτό της ελλιπούς διατροφής χωρίς κρέας. Ενώ θα περίμενε κανείς από ανθρώπους που βασίζονται τα συμπεράσματά τους στην λογική και τον ορθολογισμό, όπως υποτίθεται ότι κάνουν οι αναρχικοί, να τσεκάρουν καλύτερα τα στοιχεία πριν μιλήσουν με

επιστημονικοφανείς όρους, αντίθετα, βλέπουμε τους αναρχικούς φανατικούς κρεατοφάγους να ακολουθούν την μόδα της εποχής και να χρησιμοποιούν κάθε είδους αποκομμένο στοιχείο, σχεδιάγραμμα ή ψευδοεπιστήμη για να επιτεθούν στους μη-κρεατοφάγους ως υπέρμαχους μιας διατροφής που είναι υποδεέστερη, ελλιπής, ελαττωματική ή οτιδήποτε άλλο.

Δεν θα παραμείνουμε σε αυτό το κομμάτι πολύ, καθώς το κύριο ζητούμενο αυτής της μπροσούρας δεν είναι, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, να προσηλυτίσουμε κάθε αναρχικό στην μη-κρεατοφαγία ή τον veganισμό, αλλά να ανοίξουμε με νέους όρους την συζήτηση σχετικά με την κρεατοφαγία στο εσωτερικό του κινήματός μας και κυρίως στους κινηματικούς μας χώρους.

Αναφορικά μόνο θα πούμε πως, κρίνοντας καθαρά επιστημονικά, καμία διατροφή από μόνη της, παμφαγική, χορτοφαγική ή βιγκαν, δεν είναι διατροφικά ανώτερη από την άλλη, όταν γίνεται με τον σωστό τρόπο. Όπως οι κρεατοφάγοι μπορούν να κατηγορήσουν λανθασμένα τους vegan πως η διατροφή τους από μόνη της (και όχι η λάθος εφαρμογή της) μπορεί να οδηγήσει σε αναιμίες, έλλειψη σιδήρου και άλλων κύριων συστατικών απαραίτητων για την σωστή ανάπτυξη κλπ, έτσι και οι vegan λανθασμένα μπορούν να κατηγορήσουν τους παμφάγους πως η διατροφή τους (και όχι η λάθος εφαρμογή της, όπως π.χ. η υπερβολή στο κόκκινο κρέας) μπορεί να οδηγήσει σε καρκίνο, παχυσαρκία και διάφορες άλλες μάστιγες του αιώνα μας. Κάθε μέρα ξεπετάγονται και νέες έρευνες που “αποδεικνύουν” την ανωτερότητα της μιας διατροφής έναντι της άλλης, για να έρθει την επόμενη μέρα μια απάντηση που “αποδεικνύει” το αντίθετο. Στο κομμάτι της υγείας, λύσεις υπάρχουν για τα πάντα: Κανένας δεν πέθανε επειδή έγινε vegan ή επειδή σταμάτησε να τρώει κρέας. Αντίθετα, πολλές οι περιπτώσεις ανθρώπων που η υγεία τους βελτιώθηκε αισθητά μετά από αυτή την επιλογή.

Για το αναρχικό/αντιεξουσιαστικό, το αντισπέ και το αναρχο-vegan κίνημα, όλα τα παραπάνω δεν έχουν σχεδόν καμία σημασία, καθώς η επιλογή της κρεατοφαγίας ή μη δεν πρέπει να καθορίζεται από επιστημονικά, διατροφικά ή άλλα παρόμοια κριτήρια, αλλά καθαρά από πολιτικά (που άλλοι τα ανάγουν και σε ηθικά), τα οποία πρέπει να συμβαδίζουν με την υπόλοιπη στάση μας ως αναρχικοί και αντιεξουσιαστές.

Τα “τσικνίσματα” ως “ανάγκη” και οι vegan κουζίνες ως...κατάσταση αποκλεισμού

Όπως αναφέραμε και παραπάνω, οι υπέρμαχοι της συλλογικής κατανάλωσης κρέατος μέσα σε κινηματικούς χώρους, θα βασίσουν τα επιχειρήματά τους σε μια “παράδοση” που θέλει τους ανθρώπους να έρχονται πιο κοντά και να γιορτάζουν όλοι μαζί γύρω από μια ψησταριά, “τσικνίζοντας” συλλογικά. Αποστρεφόμενοι κατηγορηματικά οποιαδήποτε αναφορά στο θρησκευτικό κομμάτι της υπόθεσης, καθώς οι περισσότερες από αυτές τις “εορταστικές ημερομηνίες” καθορίζονται γύρω από το Χριστιανικό Ημερολόγιο των νηστειών, θα προσπαθήσουν να ισχυριστούν πως αυτό δεν είναι παρά μια αφορμή για να συνευρίσκονται οι άνθρωποι και να συλλογικοποιούνται, αποδίδοντάς μάλιστα στο φαινόμενο και πολιτικο-κοινωνικά χαρακτηριστικά. Μπορούν να ισχυριστούν μάλιστα πως οι ίδιοι δεν περιορίζονται σε θρησκευτικές ημερομηνίες για να “τσικνίσουν”-και όντως αυτό ισχύει, ο Έλληνας (Αναρχικός) μπορεί να στήσει μια ψησταριά με κρέατα στο πεζοδρόμιο για οποιονδήποτε λόγο και αφορμή.

Αυτό που δεν ισχύει είναι το κομμάτι της “ανάγκης”. Αν πράγματι μπορούμε να δεχτούμε ότι κατά τους προηγούμενους αιώνες οι φτωχοί άνθρωποι, που περιστασιακά μόνο θρέφονταν με κρέας, χρησιμοποιούσαν αυτές τις γιορτές ως ημερομηνίες-ορόσημα και για να το καταναλώσουν, αλλά και για να γιορτάσουν όλοι μαζί, μπορούμε να πούμε πως εκεί υπήρχε ίσως μια δική τους ανάγκη και για το ένα και για το άλλο, σε ένα καταπιεστικό θρησκόληπτο περιβάλλον που περιόριζε την ευχαρίστηση των ανθρώπων (αν και δεν ξέρουμε κατά πόσο κάτι τέτοιο ισχύει, καθώς η Ορθοδοξία ιδίως είναι γεμάτη από αργίες, γιορτές, γιορτούλες κλπ).

Αυτό που μπορούμε να πούμε με κατηγορηματική βεβαιότητα είναι πως στην σημερινή συνθήκη, και ιδιαίτερα στο εσωτερικό του Α/Α κινήματος, κάτι τέτοιο δεν ισχύει ως ανάγκη ούτε με την μία έννοια ούτε με την άλλη, αλλά διατηρείται μονάχα ως αντανάκλαση των παραδοσιακών και θρησκευτικών αξιών που δεν μπορούμε να αποβάλουμε από μέσα μας, ή μάλλον δεν θέλουμε, καθώς, σε αντίθεση με άλλες ενοχλητικές, όπως ο γάμος, η εκκλησία κλπ, είναι ένοχα ευχάριστες.

Πράγματι, σε έναν κόσμο που περιτριγυρίζεται από κρέας μαγειρεμένο με κάθε είδους τρόπο, σε απίστευτες ποσότητες και διατιθέμενο σε χαμηλές τιμές (όπως είδαμε στο παραπάνω κεφάλαιο), η ανάγκη εορταστικής-έκτακτης συλλογικής κατανάλωσης τού -τόσο μέσα

στους κινηματικούς χώρους, όσο και γενικότερα στην κοινωνία- δεν υπάρχει και είναι πραγματικά αστείο να αναφέρεται καν.

Το έτερο σκέλος της εξίσωσης, δηλαδή η έκτακτη-εορταστική περίπτωση του συλλογικού μαζέματος, μπορεί να μην μας βρίσκει καθόλου αντίθετος, αλλά δεν μπορούμε να μην παρατηρήσουμε ότι στην συγκεκριμένη περίπτωση χρησιμοποιείται ως απλή δικαιολογία για το κομμάτι της κρεατοφαγίας. Όντως, στον αναρχικό/αντιεξουσιαστικό χώρο/κίνημα του 21ου αιώνα, αν ξέρουμε κάτι να κάνουμε καλά και σε ποσότητες, είναι τα πάρτι, τα μαζέματα και η διασκέδαση. Οπότε ούτε αυτό το κομμάτι της “ανάγκης” είναι βάσιμο.

Στον αντίποδα, μάλλον έχουν απείρως περισσότερη βάση οι αποκλειστικά vegan συλλογικές κουζίνες που γίνονται μέσα σε αυτό το αντεστραμμένο διατροφικό περιβάλλον, οι οποίες, ως σκεπτικό, είναι πολύ πιο κοντά σε αυτό που ισχυρίζονται οι κρεατοφάγοι για τα “ψησίματα” τους, μιλώντας με τους όρους του σήμερα. Σε μια κοινωνία (και δυστυχώς και σε ένα αναρχικό κίνημα) που δεν έχει αποδεχτεί ακόμη πλήρως τον veganισμό και την μη-κρεατοφαγία, τις αντιμετωπίζει ως κάτι το “ξένο” και το “περίεργο” ή στην καλύτερη περίπτωση, μια fashion εναλλακτική της μιας φοράς, οι επιλογές που προσφέρει η mainstream αγορά τροφίμων σε αυτό το κομμάτι είναι χιλιάδες φορές λιγότερες από τις συμβατικές (αν και, δεν θα πούμε ψέμματα, έχουν πληθύνει την τελευταία δεκαετία). Οι λόγοι λοιπόν συλλογικής συνεστίασης και οι έκτακτες περιστάσεις των vegan κουζινών είναι κάτι παραπάνω από δικαιολογημένες: Είναι επιβεβλημένες, είναι όντως ανάγκη.

Σε αντίθεση με αυτά τα απλά δεδομένα, διάφοροι “ταλιμπάν” της κρεατοφαγίας θέλουν να παρουσιάσουν τις vegan κουζίνες ως μια συνθήκη αποκλεισμού των κρεατοφάγων. Πέρα από το πολιτικά σχιζοφρενικό του να ισχυρίζεται ένας αναρχικός πως δεν μπορεί να τραφεί ΠΑΡΑ ΜΟΝΟ ΜΕ ΚΡΕΑΣ, στηρίζοντας ουσιαστικά με αυτόν τον τρόπο και χωρίς καμία δεύτερη σκέψη και ανάλυση την θανάτωση ζώων, η αλήθεια είναι τόσο απλή, που μπορεί να την καταλάβει και ένα νήπιο: Σε μια κουζίνα με κρέατα ΔΕΝ ΜΠΟΡΟΥΝ ή ΔΕΝ ΘΕΛΟΥΝ να τραφούν όλοι. Η άρνηση έγκειται σε καθαρά αντιεξουσιαστικά πολιτικά σκεπτικά. Αντίθετα, σε μια Vegan κουζίνα ΜΠΟΡΟΥΝ να τραφούν όλοι, αλλά κάποιοι ίσως ΔΕΝ ΘΕΛΟΥΝ, παρ' όλο που στην καθημερινότητά τους σίγουρα καταναλώνουν vegan ή τουλάχιστον χορτοφαγικά πιάτα, τα οποία βρίσκονται σε πληθώρα στην “παραδοσιακή” διατροφή που υπερασπίζονται στο όνομα της κρεατοφαγίας. Η άρνηση τους να το κάνουν δεν έχει πολιτικά κριτήρια,

αλλά μάλλον ψυχολογικά -στην καλύτερη. Για να το πούμε ξεκάθαρα, είναι παράγωγο του ίδιου αρχαίου και υποσυνείδητου φόβου προς το “άγνωστο” και το “ξένο”, τον οποίο προσπαθούμε τόσο πολύ ως αναρχικοί να καταπολεμήσουμε με τον ορθολογισμό και τα επιχειρήματα.

Η Vegan Βιομηχανία, ένας εχθρός με φιλικό προσωπείο

Έχοντας κάνει εκτενή αναφορά στο πρώτο κεφάλαιο στην Βιομηχανία Κρέατος και Γαλακτοκομικών, θα πρέπει, έστω για την τιμή των όπλων και για να ξεκαθαρίσουμε την θέση μας, να κάνουμε μια αναφορά και στην ανερχόμενη Vegan Βιομηχανία.

Σίγουρα, για πολλούς ανθρώπους που αντιλαμβάνονται την μη κρεατοφαγία όχι με πολιτικούς όρους, αλλά με υγιεινιστικούς ή ακόμη και ξεκομμένα ηθικούς (φιλόζωοι-οικολόγοι), η ολοένα και αυξανόμενη πρόσβαση σε vegan προϊόντα είναι κάτι που σίγουρα θα βελτιώσει και θα διευκολύνει της ζωή τους. Κάτι τέτοιο μπορεί να ισχύει και για τους αναρχικούς μη κρεατοφάγους, αλλά μόνο ως ένα βαθμό.

Αντιλαμβανόμενοι, όπως είπαμε παραπάνω, την μη κρεατοφαγία ως πολιτική επιλογή, άρρηκτα συνδεδεμένη με την υπόστασή μας ως αναρχικοί, δεν πρόκειται ποτέ να υποστηρίξουμε την ανάπτυξη κάποιου είδους εναλλακτικής “βιομηχανίας”, η οποία αποκομίζει κέρδος από την ανάγκη μας για συγκεκριμένη διατροφή, πατώντας μάλιστα επάνω και ουσιαστικά δημιουργημένη από την ανάγκη μας αυτή. Αντιλαμβανόμαστε πως “βιομηχανία” σημαίνει κέρδος και άντληση υπεραξίας από εργαζόμενους, ενώ σίγουρα δεν συμβαδίζουν όλες οι διαδικασίες των βιομηχανιών αυτών με το τελικό προϊόν που παράγουν: Δεν είναι λίγες οι φορές που βλέπουμε τεράστιες εκτάσεις τροπικών δασών να αποψιλώνονται προς χάριν της καλλιέργειας σόγιας, βασικού συστατικού της σύγχρονης vegan διατροφής, ή που μαθαίνουμε πως βιομηχανίες που παράγουν vegan προϊόντα ευθύνονται για την μόλυνση του περιβάλλοντος. Δεν πέφτουμε από τα σύννεφα. Αυτή είναι η φύση της mega-βιομηχανίας κάθε είδους, εχθρική προς την φύση από την φύση της.

Πέρα όμως από τα παραπάνω, η σύγχρονη vegan βιομηχανία είναι ένοχη και για έναν ακόμη λόγο: Με τα υπερ-επεξεργασμένα προϊόντα της φέρνει από το παράθυρο την λογική του junk food, με την μορφή των vegan burgers, vegan κοτόπουλων(!), μέχρι και vegan φιλέτων ψαριού(!!), κρατώντας ουσιαστικά την μορφή του νεκρού επεξεργασμένου ζώου και αντικαθιστώντας την πρώτη ύλη. Αν, ως μη κρεατοφάγοι, δεν

σοκαριζόμαστε από την θέα της μετάλλαξης του ζωντανού σε επεξεργασμένη μορφή τροφής και χρειαζόμαστε τέτοιου είδους υποκατάστατα, όχι μόνο γεύσης, αλλά και μορφής, τότε σίγουρα έχουμε χάσει τον πόλεμο που εμείς οι ίδιοι εθελοντικά ξεκινήσαμε.

Τέλος, η vegan βιομηχανία, εκτός ελαχίστων εξαιρέσεων και προϊόντων, προδίδει το target group της και τον σκοπό της από μόνη της, μέσω των τιμών της. Υπερτιμολογημένα προϊόντα, δεκάδες φορές επάνω από την πραγματική τους αξία, από τα οποία πληρώνεις πρώτα και κύρια την πατέντα και μετά την πρώτη ύλη και την εργασία, κατακλύζουν τα ράφια των σούπερ μάρκετ μέρα με τη μέρα, αναμένοντας μεσοαστούς με κρίση ηθικής και ταυτότητας, αλλά αναγκάζοντας και τους συνειδητοποιημένους μη-κρεατοφάγους που μπορεί να προέρχονται από τις τάξεις των καταπιεσμένων, να μπουν στην διαδικασία να σκεφτούν “έστω για μια φορά” την αγορά τους. Αυτά τα προϊόντα είναι μια ιδανική ευκαιρία για τους αναρχο-βίγκαν (και τους λοιπούς περίεργους αναρχό-κάτι ή απλά απένταρους) ώστε να δοκιμάσουν τις ικανότητες τους στο ψήρισμα.

Όσο για την vegan ή μη-κρεατοφαγική διατροφή που πρέπει να στηρίζουμε, μπορεί μερικές φορές να εμπλουτίζεται με είδη πολυτελείας, των οποίων φτηνά υποκατάστατα είναι δύσκολο να βρεις (όπως άλλωστε συμβαίνει με τα προϊόντα πολυτελείας και στην “κανονική” διατροφή), αλλά βασίζεται κυρίως στα ατέλειωτα αγαθά που μπορεί να μας προσφέρει η μητέρα-Γη (sic).

“Ναι αλλά εμένα μου αρέσει να τρώω κρέας”

ή το κρέας ως δικαίωμα και ο ανθρωποκεντρισμός

Όταν όλα τα παραπάνω επιχειρήματα, όλες οι προσπάθειες ηθικής και πολιτικής “νομιμοποίησης” της κατανάλωσης κρέατος εν τέλει καταρριφθούν, κάποιοι “ζηλωτές” της κρεατοφαγίας καταλήγουν σε αυτό: Μας αρέσει η γεύση του κρέατος, είναι μια ευχαρίστηση την οποία δεν είμαστε διατεθειμένοι να αποστέρηθούμε, ακόμη και όταν μας έχει “αποδειχθεί” ότι δεν αποτελεί ούτε “ανάγκη”, ούτε “παράδοση”, ούτε κάτι άλλο παρόμοιο. Η τελική αυτή παραδοχή της “ένοχης απόλαυσης” συνήθως συνοδεύεται και με μια ακόμη τελευταία γραμμή άμυνας, προκειμένου να μην προστεθεί έτσι αμαχητί το επίθετο “ένοχη” δίπλα στο ουσιαστικό “απόλαυση”.

Η τελευταία γραμμή άμυνας είναι αυτό που το vegan και αντισπέ

αναρχικό κίνημα αποκαλεί “ανθρωποκεντρισμό”. Είναι η αντίληψη πως ο άνθρωπος είναι το ανώτερο ον και έχει το δικαίωμα να εκμεταλλεύεται τα ζώα, αφού έχει αυτή την δυνατότητα να το κάνει. Και, όπως κάθε άλλη εξουσιαστική λογική, έχει την αναλογία της στην θρησκευτική ηθική πως “Ο Θεός έπλασε τα ζώα για να υπηρετούν τον άνθρωπο”.

Η σοκαριστικά εξουσιαστική αυτή λογική, αν αναπτυχθεί περαιτέρω και χωρίς κανένα πλέον αναρχικό φίλτρο μπορεί να βρει αναλογίες σε κάθε πτυχή της ζωής, πέραν από τον ίδιο τον ανθρωποκεντρισμό, πέρα από την σχέση μας με τα υπόλοιπα έμβια όντα. Μπορεί να σημαίνει πως το αφεντικό μου έχει το δικαίωμα να με εκμεταλλεύεται, αφού μπορεί. Κάνοντας ενώ ακόμη ένα βήμα παραπέρα και σε ακόμη πιο σκοτεινά μονοπάτια, σε πολύ σκοτεινά μονοπάτια, μπορεί να μας οδηγήσει στην λογική πως ο ισχυρός έχει πάντα δίκιο και κάθε του πράξη είναι δικαιολογημένη. Με ότι αυτό συνεπάγεται.

Η στάση αυτή ξεφεύγει πλήρως από κάθε φάσμα τόσο πολιτικών, όσο και ηθικών ορίων και αγκαλιάζει πλήρως τον ολοκληρωτισμό και τον φασισμό. Προσοχή, δεν μιλάμε εδώ για μια συνηγορία απλά υπέρ της κρεατοφαγίας, υπέρ της κτηνοτροφίας ως μέθοδο κάλυψης μιας διατροφικής ανάγκης κλπ, αλλά για την πλήρη αποδοχή του δικαιώματος του ανθρώπου, ως “ανώτερου”, επάνω στην ζωή και στον θάνατο “κατώτερων” έμβιων όντων. Μας θυμίζει μήπως κάτι αυτό;

Για να μην αναπτυχθούμε περισσότερο σε αυτό το ζήτημα και ελπίζοντας πως ελάχιστοι είναι αυτοί ανάμεσά μας που θα καταφύγουν σε αυτό το τελευταίο "οχυρό" της λογικής (ή της απουσίας αυτής) σε μια τέτοιου είδους αντιπαράθεση, θα ήταν καλό να αναφέρουμε πως είναι χίλιες φορές προτιμότερο να παραδεχόμαστε την αδυναμία μας στην τήρηση κάποιων πολιτικών ή αξιακών θεμάτων, να ψάχνουμε να βρούμε απαντήσεις για το κάθε τι πριν αφορίσουμε ή αποδεχτούμε το στιδήςποτε, παρά να καταφεύγουμε στην έκφραση τέτοιου είδους εξουσιαστικών απόψεων προκειμένου να στηρίξουμε την στάση μας με οποιοδήποτε κόστος.

Έτσι κι αλλιώς, όλοι μας είμαστε γεμάτοι αντιφάσεις, τις οποίες αναπαράγουμε κάθε στιγμή της ζωής μας στο κοινωνικό, ταξικό, έμφυλο, πολιτικό, και εν τέλει, διατροφικό κομμάτι. Το ζήτημα δεν είναι να προσπαθούμε να αποδείξουμε ότι έχουμε πάντα δίκιο ή ότι είμαστε οι "τέλειοι επαναστάτες", αλλά να προσπαθούμε καθημερινά να βελτιωνόμαστε στα κομμάτια εκείνα που θεωρούμε ότι υστερούμε, σύμφωνα με αυτά που προτάσσουμε ως αναρχικοί και που επιθυμούμε η κοινωνία και οι από-τα- κάτω, οι καταπιεσμένοι και οι εκμεταλλευόμενοι, να ενστερνιστούν, μήπως και κάποια μέρα καταφέρουμε να κάνουμε αυτή την ριμάδα την επανάσταση.

Ortus

Ταξική Συνείδηση-Αναρχικό Πρόταγμα
Για την Επαναστατική προοπτική